

Drobnosti z histórie Prievidze

Čo sa týka padlých v druhej svetovej vojne viem o Františkovi Záňovi (1920), že zahynul v tanku niekde na Ukrajine v počiatku vojny (1941). Jeho brat Mikuláš Záh (1926) našiel v novembri 1944 v poli nevybuchnutý granát a pri manipulácii s ním mu v ruke vybuchol a usmrtil ho. V matrike (doplnil J. Sabo) je pri mene František uvedené, že tento 20 ročný strojný zámočník zomrel pri Záluží, okr. Dobromil, Sovietske Rusko ako „strelník pluku útočnej vozby“, s poznámkou „padol v boji pred nepriateľom“. Pri Mikulášovi nachádzame, že ako 18 ročný strojný zámočník má uvedenú príčinu úmrtia ako „smrť za vojenského ťaženia“. Podľa predošlého však zápis nezodpovedá uvedenej skutočnosti. Bližšie informácie o nich by mohli podať ich súrodenci – Filoména Murárová, mladšia sestra Mária alebo brat Baltazár. Myslím, že ešte žijú. Ak ich niektorý z čitateľov pozná, redakcia prosí o poskytnutie kontaktu.

Chcel by som upozorniť na problém v Prievidzi málo známy. Sú to niekdajší príslušníci vojenských pomocných technických práporov – PTP. Bolo to trestanecké zariadenie pre tzv. „nespoľahlivých“ občanov. Boli nimi hlavne „vydemokratizovaní“ vysokoškooláci, „kulaci“ a ich deti, rehoľníci, seminaristi a kňazi. Vlastná činnosť spočívala v práci prevažne v baniach a vo vojenskom stavebníctve. Výcvik absolvovali bez zbraní a s dvoma hodinami vojenského zamestnania denne. Boli to hlavne pešie cvičenia a politické školenia, kde sa nás snažili prevychovať. Medzi nami boli aj kriminálne živly, ktoré v tomto prostredí pôsobili aj ako udavači. Nevieam, či okrem mňa a Jozefa Šulhana bol medzi nimi aj nejaký iný Prievidžan. Ja som 26 mesiacov fáral do bane v Horní Suché a Dole prezident Gottwald. Bolo nám zdôrazňované, že sme škodcovia pracujúceho ľudu a individuá, ktoré sa štítia práce. V PTP sme mali prácou odčiniť krivdu, ktorú sme vraj spáchali na pracujúcom ľude! Bol to ťažší život, ako humorne podávaný v Čiernych barónoch.

Pod Banskou mali hospodárstvo Kocúrikovci, z ktorých pochádza známa herečka Zuzana Kocúriková. Redakcia aj v tomto prípade prosí čitateľa, ktorý pozná rodinné väzby Kocúrikovcov, aby poskytol na ich členov kontakt.

MVDr. Karol Čerey (1926)